

– Ingen gaupe eller kongeørn våger seg hit mer

Forfatter

Eli Bondlid, Organisasjonsnavn

Sammendrag

En gang filmet de gaupe fire meter fra husveggen. Men det var før hundene kom. Rovdyrene holder seg nå langt unna eiendommen. Etter at hundene forsvarte gjessene mot kongeørna, har også den holdt seg borte.

Publisert

2018

Referanse

Sau og Geit 6/2018

Utskriftsdato

08.06.2023 www.fag.nsg.no

På Flaget gård vokter pyreneerhundene Marina og Ronja saueflokken

– Ingen gaupe eller kongeørn våger seg hit mer

En gang filmet de gaupe fire meter fra husveggen. Men det var før hundene kom. Rovdyrene holder seg nå langt unna eiendommen. Etter at hundene forsvarte gjessene mot kongeørna, har også den holdt seg borte.

Tekst: Eli Bondlid

Etter at vi fikk pyreneerhundene har vi ikke mistet ett eneste dyr på innmarksbeite. Vi har ikke hatt gaupe, rev, kongeørn eller ravn på gården her, forsikrer Tor-Morten Kemi Solumsmoen.

Han har 75 søyer. Inklusive lamma har han 200 sauer til sammen i sommer. Han tilhører Nykirke beitelag i Modum som de siste åra har hatt rekordhøye rovdyrta i Buskerud. Beitelaget har hatt en tapsprosent på hele 18,7 prosent. Gaupe og ørn, samt flumark og sykdom anslås som årsaker.

Deltar i prosjekt

– Vi har slitt de siste åra. Han kan bevise at det er mye gaupe i skogen rett ved gården. Området rundt Flaget gård, som ligger i

Sigdal kommune, er med i et prosjekt i regi av Norsk institutt for naturforskning (NINA) som har satt ut flere viltkameraer for å få et tall på hvor mange rovdyr det er i dette distriktet. Det som står ved gården hans har på kort tid tatt 16 foto av gaupe. Tor-Morten viser fram et bilde av ei gaupe, knipset av hans eget viltkamera.

Jaget kongeørna

Det er ikke bare gaupe sauebøndene i Nykirke beitelag er plaget med. Kongeørna er stadig å se, kretsende over åsene. Den hekker på en fjellknaus ikke så langt unna. Men den våger seg ikke ned på Flaget gård mer.

– Synd jeg ikke fikk filmet det. Vi har

frittgående ender; én av de hadde 14 unger. Jeg sto i stua da jeg plutselig så en mørk skygge nærme seg, forteller Mariann Grønvold Solumsmoen.

I neste øyeblikk så hun ørna i lufta, klar til å ta en av andungene. Da kom hunden Marina.

– Hun stilte seg imellom. Dytet andemor og ungene inn mot veggen før hun gikk til angrep på ørna som forsvant.

De har heller ikke sett snurten av rev, ravn eller grevling etter at de store hundene begynte å patruljere innmarksbeitet.

Fantastiske egenskaper

Tor-Morten forteller at det var hans foreldre, Thor-Ole og Marit, som startet med pyreneerhunder på Flaget. Han ble øyeblikkelig betatt av rasens flotte egenskaper, både som vokter- og meget sosial familiehund.

Mariann forteller at hun før var redd for store hunder. Men etter å ha blitt kjent med hundene på Flaget, skiftet hun oppfatning raskt.

– Nå kan jeg ikke tenke meg noen annen rase, sier hun.

Egenrådige hunder

– Men dette er kanskje ikke rasen for hvem som helst?

– De er egenrådige. Langt fra en hund man bruker til agility. Om man roper, går de bare videre. Men man ser at de hører deg.

Tor-Morten og Mariann understreker at rasen trives best med å ha arbeidsoppgaver. Og de starter med å trene dem for oppgaven fra de er valper.

Slikker nyfødte lam

Mariann bruker superlativer om den omsorgen hundene har for sauene.

– De er med i fjøset under lammefødselen og hjelper til med å slikke de nyfødte lammene.

Tor-Morten forklarer at det er på

KOSEHUNDER: Mariann Grønvold Solumsmoen og Tor-Morten Kemi Solumsmoen kan ikke tenke seg noen flottere rase til denne oppgaven på gården. Foto: Eli Bondlid

innmarksbeite det fungerer best å bruke slike vokterhunder mot rovdyr.

– Det hadde ikke fungert på utmarksbeite der sauene går spredt, sier han.

Vakt 24 timer i døgnet

På Flaget gård vokter hundene området 24 timer i døgnet. Siden de er vokterhunder i arbeid, får de gå løse også i båndvangstida. De går med GPS, slik at Mariann og Tor-Morten vet hvor de er.

– De har faste ruter de går rundt området. Bjeffer og sier ifra. Marina og Ronja bytter på å holde vakt, forteller de.

Masse hundekos

Journalisten ble hjertelig mottatt og fikk masse hundekos. De store hundene ville helt opp i ansiktet og slikke.

– Vi ser at når folk kommer til gården, blir de stoppet av hundene. Ukjente biler blir innringet.

Familien har også to border collier. De har også viktige – men andre oppgaver. De er med å samle inn sauene.

Samer på flyttefot

Tor-Morten og Mariann sier spøkefullt at de er samer på flyttefot.

FINN én feil: Én av dyrene i sauefjøset er ikke en sau. Hunden Marina passer på når sauene føder og slikker lammene. Foto: Privat

– Opprinnelig kommer jeg fra Karasjok, født som halling, oppvokst i Aust-Agder og Sigdal, sier han. Hun er oppvokst i Moss.

Det er bare rein som mangler hos samene på Flaget gård. Det har de tenkt på. De er sikre på at hundene hadde inkludert «Rudolf» i flokken.

TIDLIG KRØKES: Pyreneervalpen Ronja fikk tidlig hilse på et nyfødt lam og trenes til den viktige jobben som vokter. Foto: Privat

